

Nota van toelichting

Algemeen

De onderhavige wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit (hierna: Arbobesluit) en enkele Warenwetbesluiten op SZW-beleids terrein bevat een aantal wijzigingen, die voornamelijk van technische aard zijn, maar soms ook beperkte beleidswijzigingen inhouden. De wijzigingen zijn artikelsgewijs verder toegelicht.

Uitvoering en handhaving

PM, n.a.v. resultaat U&H-toets door Inspectie SZW

Gevolgen administratieve lasten/bedrijfseffecten en regeldruk

PM, n.a.v. resultaat regeldruktoets door Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)

Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A (artikel 1.3)

Dit betreft een technische aanpassing als gevolg van de intrekking Wet medezeggenschap onderwijs 1992 en vervanging door de Wet medezeggenschap op scholen.

Artikel I, onderdelen B en H (artikel 1.5 en 1.20)

Deze onderdelen betreffen de juiste aanduiding van ministers.

Artikel I, onderdeel C en E (artikel 1.5b en 1.5c)

1. De criteria voor aanwijzing van certificerende instellingen in paragraaf 1 van afdeling 1A (certificatie) van hoofdstuk 1 van het Arbobesluit zijn ontleend aan de gelijksoortige bepalingen in een aantal warenwetbesluiten, zoals het Warenwetbesluit liften 2016. In deze warenwetbesluiten is (in verband met implementatie van de betreffende Europese richtlijnen) bepaald dat aangewezen instellingen conformiteitsbeoordelingstaken alleen met instemming van een klant mogen uitbesteden of door een dochteronderneming mogen laten verrichten. Wanneer die instemming niet gegeven wordt, moet de conformiteitsbeoordelingsinstantie alle conformiteitsbeoordelingstaken zelf kunnen verrichten. Op basis van het Arbobesluit heeft een aangewezen instelling zelf de bevoegdheid om te beslissen of zij taken wil uitbesteden aan een onderaannemer of laten uitvoeren door een dochteronderneming. De aangewezen certificerende instellingen zullen vanwege de verplichting een passende accreditatie te hebben, moeten voldoen aan de randvoorwaarden die de accreditatienormen voor uitbesteding bevatten. De voor het Arboterrein relevante accreditatienormen bevatten allemaal bepalingen over de eisen die in geval van uitbesteding aan of uitvoering door een andere partij moeten gelden. Daarmee wordt voldoende geborgd dat in die situaties de aangewezen instelling altijd de volledige eindverantwoordelijkheid behoudt (zie ook artikel 1.5c, tweede lid) en door middel van overeenkomsten met de onderaannemer of dochteronderneming ervoor moet zorgen dat onder meer de vereiste onafhankelijkheid, onpartijdigheid (zie ook artikel 1.5b, eerste lid, onderdeel d) en deskundigheid geborgd blijft. Zo kan bijvoorbeeld bij persoonscertificatie een aangewezen instelling ervoor kiezen de examinering uit te laten voeren door een exameninstelling waarmee de aangewezen instelling daarvoor een overeenkomst afsluit. De overeenkomst moet er dan onder meer in voorzien dat de examenruimtes van de exameninstelling voldoen aan de eisen uit de accreditatienorm. Onder die voorwaarde hoeft de aangewezen instelling niet zelf over dergelijke examenruimtes te beschikken.

De verplichte accreditatie van aangewezen instellingen bevat alle benodigde randvoorwaarden voor uitbesteding. Omdat artikel 1.5b, eerste lid, onderdeel f, ten onrechte de indruk zou kunnen wekken dat een aangewezen instelling zelf altijd ook over alle faciliteiten moet beschikken wordt deze bepaling geschrapt. De tekst van artikel 1.5c, eerste lid, wordt aangepast omdat het niet nodig is dat onderaannemers en dochterondernemingen aan alle eisen moeten voldoen die voor de aangewezen instelling zelf gelden. Daarom kan deze bepaling beperkt worden tot de plicht om bij uitbesteding daarvan melding te maken bij de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

Artikel I, onderdeel D (artikel 1.5b, 1.5d, 1.5eb)

De formuleringen zijn aangepast om duidelijker tot uitdrukking te brengen dat er bij het formuleren van nadere regels zo nodig verschil kan worden gemaakt tussen de verschillende werkvelden.

Artikel I, onderdeel F (artikel 1.5f)

Met de wijziging van het Arbobesluit per 1 januari 2018 is in artikel 1.5b. eerste lid, onderdeel m, voorzien in de verplichting van certificerende instellingen om een schemabeheerder en een certificatieschema te hebben. Dit certificatieschema kan als bijlage opgenomen worden bij de Arbeidsomstandighedenregeling (Arboregeling), maar er kan ook in de Arboregeling naar het betreffende schema worden verwezen (Stb. 2017, 487, blz. 10, 12). In beide gevallen is artikel 1.5f, tweede lid, van het Arbobesluit de grondslag voor die bepaling in de Arboregeling die naar het certificatieschema verwijst. De formulering van het tweede lid is aangepast om dit duidelijker te maken. De certificatieschema's kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op eisen in zake de aanvraag van het certificaat, het personeel of de organisatie van de certificaathouder, de wijze waarop de certificaathouder zijn werkzaamheden moet verrichten, de geldigheidsduur van het certificaat, tussentijdse controles van de certificaathouder, de omstandigheden waarin schorsing of intrekking van het certificaat kan plaatsvinden.

Naast de eisen die in een certificatieschema opgenomen worden met betrekking tot de certificaathouder, kunnen in het certificatieschema ook eisen opgenomen worden die betrekking hebben op de certificerende instelling. Artikel 1.5b, vierde lid, van het Arbobesluit geeft de basis om dergelijke eisen in het certificatieschema op nemen en in de Arboregeling naar het certificatieschema te verwijzen dan wel het certificatieschema als bijlage bij de Arboregeling op te nemen.

Artikel I, onderdeel G (artikel 1.5i)

Artikel 1.5i is destijds opgenomen in het Arbobesluit (Stb. 2009, 395) om te waarborgen dat de certificerende instellingen certificaathouders periodiek controleren. Aanleiding daartoe was de constatering dat het toezicht door de certificerende instellingen op certificaathouders te wensen over liet. Aangegeven werd dat periodieke controles dienden te worden uitgewerkt in de specifieke voorschriften per werkveld die als bijlagen bij de Arboregeling zijn opgenomen.

Per 1 januari 2018 is een nieuwe paragraaf 1 in afdeling 1A van hoofdstuk 1 van het Arbobesluit van kracht geworden met eisen aan certificerende instellingen die op hun verzoek worden aangewezen om wettelijke verplichte certificaten af te geven. In gevolge deze bepalingen zullen managementsysteemcertificaten, proces- en persoonscertificaten uiterlijk vanaf 1 januari 2020 worden afgegeven door certificerende instellingen die daartoe door de Raad voor Accreditatie zijn geaccrediteerd.

Het van kracht worden van deze nieuwe paragraaf van het Arbobesluit is aanleiding geweest om het nut en de noodzaak van artikel 1.5i nader te bezien. De nieuwe bepalingen in paragraaf 1 leiden ertoe dat er een nieuw kader bestaat voor de totstandkoming van certificatieschema's. Te accrediteren en geaccrediteerde instellingen mogen alleen certificatieschema's uitvoeren die voldoen aan de eisen uit de bijpassende norm die voor de accreditatie van de certificerende instellingen wordt gebruikt. Er zijn momenteel drie normen van toepassing voor accreditatie van certificerende instellingen die certificaten afgeven op grond van de certificatieverplichtingen in de arbeidsomstandighedenregelgeving. Deze normen bevatten ofwel concrete eisen aan certificatieschema's voor wat betreft periodieke controles van certificaathouders, ofwel in algemene termen verwoorde eisen die indien noodzakelijk dienen te worden geconcretiseerd in bepalingen over periodieke controles in specifieke certificatieschema's.

1. Voor bijvoorbeeld de certificatie van het kwaliteitsmanagementsysteem van arbodiensten is de geharmoniseerde norm NEN-EN-ISO/IEC 17021-1 leidend. Daarin staat dat certificerende instellingen ten minste eenmaal per kalenderjaar controleaudits moeten uitvoeren, behalve in hercertificatiejaren (zie 9.1.3.3 van de NEN-EN-ISO/IEC 17021-1). In het jaar van hercertificatie wordt een hercertificatie-audit uitgevoerd die alle certificatie eisen omvat.

2. Voor certificerende instellingen die certificaten afgeven voor asbestverwijderings- of asbestinventarisatiebedrijven is de geharmoniseerde norm NEN-EN-ISO/IEC 17065 leidend. Het gaat hierbij om procescertificatie. Schema's voor procescertificatie vallen veelal in het type 'systeem 6', zoals toegelicht in de NEN-EN-ISO/IEC 17067, welke de fundamentele principes bevat voor de certificatie van en certificatieschema's voor producten, proces en diensten. Deze principes dienen gevolgd te worden bij toepassing van de geharmoniseerde norm NEN-EN-ISO/IEC 17065. Uit de NEN-EN-ISO/IEC 17067 volgt dat er periodieke controles uitgevoerd moeten worden van de uitvoering van het proces en van het ondersteunend kwaliteitsmanagementsysteem. De eisen voor deze periodieke controles moeten in het certificatieschema zijn opgenomen.

3. Voor persoonscertificaten is de geharmoniseerde norm NEN-EN-ISO/IEC 17024 leidend. Deze norm bevat geen specifieke eis wat betreft de geldigheidsduur van persoonscertificaten en ook geen verplichting tot het uitvoeren van periodieke controles op houders van een persoonscertificaat tijdens de looptijd van het certificaat. In certificatieschema's wordt bepaald wat de geldigheidsduur van persoonscertificaten is en of er wel of niet periodieke controles plaatsvinden. De geldigheidsduren van de persoonscertificaten die in de arbeidsomstandighedenregelgeving verplicht worden gesteld lopen uiteen van bijvoorbeeld zes maanden (Deskundige Asbestverwijderaar-1), drie jaar (Deskundige Asbestverwijderaar-2 en de Deskundig Toezichthouder Asbestverwijdering), drie jaar (vuurwerkdeskundige), vier jaar (duikberoepen) tot vijf jaar (arbeidshygiënist, hogere veiligheidskundige en arbeids- en organisatiedeskundige).

Een persoonscertificaat brengt tot uitdrukking dat de persoon is getoetst op het beschikken over noodzakelijke competenties (kennis en vaardigheden). De eerdergenoemde norm NEN-EN-ISO/IEC 17024 vereist dat gedurende de geldigheidsduur van het certificaat erop moet kunnen worden vertrouwd dat de certificaathouder beschikt over de vereiste competenties. De geldigheidsduur van het certificaat moet in het certificatieschema worden bepaald op basis van de overwegingen zoals opgenomen in 9.6.3 van de norm. Het al dan niet voorgeschreven zijn van periodieke controles is een van die overwegingen die van invloed zijn op de geldigheidsduur. Indien de schemabeheerder een lange geldigheidsduur van het certificaat wenselijk acht, kan dat na afweging van alle factoren die van invloed zijn op het intact houden van de noodzakelijke competenties, leiden tot de noodzaak in het certificatieschema vast te leggen dat gedurende de geldigheidsduur van het certificaat periodiek wordt gecontroleerd of de houder van het persoonscertificaat nog beschikt over de vereiste competenties. Overigens bestaat op grond van artikel 1.5g van het Arbobesluit altijd de mogelijkheid tot intrekking of schorsing van een certificaat indien wordt vastgesteld dat de certificaathouder niet meer over de vereiste competenties beschikt en daardoor niet meer voldoet aan de in het certificaat gestelde eisen of zijn wettelijke verplichtingen.

Het voorgaande onderbouwt dat het niet langer nodig is om in het Arbobesluit te bepalen dat er in alle gevallen regels bestaan voor periodieke controles van certificaathouders. In de gevallen dat periodieke controles nuttig en nodig zijn wordt dit in de certificatieschema's zelf geregeld ter naleving van eisen uit de toepasselijke geharmoniseerde norm die voor de accreditatie van de betreffende certificerende instellingen wordt gebruikt.

Artikel I, onderdelen I, J, K, Q, W, X, Z en AA (artikel 1.35, 1.40, 2.23, 4.11, 4.84, 5.1, 6.11a, 6.12)
In deze onderdelen zijn de verwijzingen naar Publicatiebladen van de Europese Unie in lijn gebracht met de Aanwijzingen voor de regelgeving.

Artikel I, onderdeel L (artikel 3.5e)

In onderdeel e is bepaald dat apparaten en beveiligingsmiddelen dienen te worden gebruikt overeenkomstig de categorieën, bedoeld in het Besluit explosieveilig materieel 2016 en toegepast volgens de beschreven principes waarbij verschil wordt gemaakt tussen de verschillende gevarencategorieën. Er staat nu dat het explosieveiligheidsdocument op basis van de beoordeling, bedoeld in artikel 3.5c, eerste lid, 'andere eisen' kan stellen. Met 'andere eisen' werd echter bedoeld dat er 'aanvullende eisen' gesteld kunnen worden. De formulering 'andere eisen' zou de indruk kunnen wekken dat het mogelijk is dat er minder eisen worden gesteld, een minder strenge gevarencategorie wordt gekozen dan wel dat er apparatuur of beveiligingsmiddelen worden gebruikt uit een minder strenge categorie. Indien er voor een categorie géén apparatuur of beveiligingsmiddelen beschikbaar is (of op een redelijke termijn beschikbaar gaat komen), mag afgeweken worden van de principes, bedoeld in artikel 3.5e, onderdeel e. Er dienen dan wel aanvullende maatregelen genomen te worden om te zorgen dat het explosiegevaar zoveel mogelijk wordt teruggedrongen. Wanneer er bijvoorbeeld geen categorie 1 pomp beschikbaar is voor gebruik in zone 0 (de gevaarlijkste zone), kan bijvoorbeeld een categorie 2 pomp gebruikt worden, maar deze dient dan volledig onder water te opereren waardoor het explosiegevaar zoveel mogelijk wordt verminderd. Er dienen wel altijd aanvullende maatregelen genomen te worden om te zorgen dat deze pomp altijd volledig onder water blijft functioneren.

Artikel I, onderdelen M, N en CC (artikel 3.16, 3.17, 9.9b)

Een val van hoogte is de meest voorkomende oorzaak van een ernstig ongeval. Het risico om van een hoogte te vallen komt bij veel werkzaamheden voor. Een voor elke werksituatie heldere bepaling ter bescherming tegen een val van hoogte is dan ook van groot belang.

De bepaling zoals die met ingang van 1 januari 2007 in het tweede lid van artikel 3.16 is opgenomen (Stb. 2006, 674) leidt tot misverstanden. De bepaling dat in ieder geval sprake is van valgevaar bij een hoogte van 2.50 meter of meer wordt in de praktijk nog wel eens uitgelegd als een grenswaarde waarbij pas maatregelen tegen valgevaar nodig zijn. Dat is niet juist. Ongeacht de hoogte moet bij werken op hoogte bepaald worden of maatregelen nodig zijn ter voorkoming van een val van hoogte, dus niet alleen bij werken op of boven 2.50 meter hoogte.

Om dezelfde reden is het derde lid (oud) geschrapt, waarin een hekwerk of leuning als doelmatig werd aangemerkt als dat/die een hoogte had van ten minste 1 meter of voldeed aan het bij of krachtens het Bouwbesluit 2012 bepaalde inzake de vloerafscheiding. Ook dat suggereerde ten onrechte dat het voldoen aan een bepaalde grenswaarde voldoende was.

Om eerdergenoemde misverstanden weg te nemen is artikel 3.16 herschreven.

Aan het werken op hoogte gaat de afweging vooraf of het werken op hoogte onvermijdelijk is. Als het redelijkerwijs niet mogelijk is om de werkzaamheden op begane vloer niveau uit te voeren worden deze op hoogte uitgevoerd.

In het eerste lid is bepaald dat bij werkzaamheden waarbij het risico bestaat om van hoogte te vallen maatregelen moeten worden genomen om een val naar beneden te voorkomen. Dat kan bijvoorbeeld door te zorgen voor een veilige arbeidsplaats op hoogte, door de randen van de werkvloer te voorzien van een fysieke afscheiding of door het bewegingsbereik van de werkenden te beperken tot een veilige zone.

Als de werkzaamheden of de omstandigheden de in het eerste lid van artikel 3.16 bedoelde valbeveiliging niet toelaten moet voorkomen worden dat een val tot letsel leidt. Het gaat dan om het toepassen van beschermingsmiddelen. Overeenkomstig de arbeidshygiënische strategie als bepaald in artikel 3, eerste lid, sub b, van de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) hebben collectieve beschermingsmiddelen de voorkeur boven individuele beschermingsmiddelen. Voorbeelden zijn vangnetten die voorkomen dat een ieder die daarboven werkt bij een val een obstakel of de ondergrond raakt.

In het tweede lid is aangegeven dat werken op een ladder in overeenstemming met de bepalingen van artikel 7.23 is toegestaan. Deze bepaling was eerder opgenomen in het vierde lid.

Verplichtingen ter voorkoming van vallen van hoogte zijn ook opgenomen in de bouw- en warenwetgeving. Dit zijn in feite producteisen met het oog op het beoogde gebruik van het product. Bij werkzaamheden in, op en aan gebouwen en machines, anders dan het beoogde gebruik, bieden deze eisen onvoldoende bescherming en is onderhavige bepaling volledig van toepassing.

In verband met de aanpassing van artikel 3.16 is ook artikel 3.17 (voorkomen gevaar voorwerpen, producten, vloeistoffen of gassen) en artikel 9.9b (aanduiding overtredingen) aangepast.

Artikel I, onderdeel P (artikel 4.2)

Op grond van artikel 4.2, tweede lid, moet de werkgever vast stellen aan welke gevaarlijke stoffen zijn werknemers blootgesteld worden dan wel kunnen worden. Met betrekking tot veel van die gevaarlijke stoffen zijn door de fabrikant zogenoemde Veiligheidsinformatiebladen als bedoeld in artikel 31 van de REACH-Verordening, opgesteld. De werkgever moet die Veiligheidsinformatiebladen betrekken bij de door hem te verrichten blootstellingsbeoordeling (vijfde lid, onderdeel a).

Met het nieuwe negende lid moet de werkgever voortaan een expliciete koppeling tot stand brengen tussen de gevaarlijke stoffen en de Veiligheidsinformatiebladen en die opnemen in de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E), bedoeld in artikel 5 van de Arbowet. De RI&E is in te zien door de werknemers en andere direct belanghebbenden.

De koppelingsverplichting vloeit voort uit ILO-verdrag 170 betreffende de veiligheid bij het gebruik van chemische stoffen bij de arbeid (Trb. 1993, 31; inwerkingtreding 1 augustus 2018; Trb. 2017, 106). Deze verduidelijking is bij de ratificatie van genoemd verdrag toegezegd aan het parlement (Kamerstukken II 2016/17, 34667 (R2086), nr 1).

Artikel I, onderdelen O, R en S (artikel 4.1a, 4.45a, 4.45b)

De onderlinge verhouding tussen de artikelen 4.1a, 4.45a en 4.45b was onduidelijk. Die verhouding is beter tot uitdrukking gebracht door artikel 4.1a, vierde lid, te schrappen en de artikelen 4.45a en 4.45b inhoudelijk te verkorten (veel staat al in artikel 4.10d) en te voorzien van het opschrift: Aanvullende voorlichting respectievelijk Aanvullend onderricht.

Artikel I, onderdeel T (artikel 4.47c)

Het vijfde lid is toegevoegd aan artikel 4.47c om de termijn van twee dagen die in het eerste lid genoemd wordt niet in alle gevallen toepasbaar is. Tot 1 januari 2012 was in dit artikel bepaald dat er 'tijdig' een melding moest worden gedaan en in de Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving was nader ingevuld¹ wat daaronder moest worden verstaan. Deze beleidsregels zijn met ingang van 1 januari 2013 ingetrokken. De afwijkende termijnen die in de beleidsregels waren opgenomen stonden ook in paragraaf 7.14.5 van het Werkveldspecifiek certificatieschema voor het Procescertificaat Asbestverwijdering (bijlage XIIIb). Bij de integratie van bijlage XIIIa en bijlage XIIIb (Stcrt. 2016, 64906) zijn de eisen over de melding inzake asbestverwijderingswerkzaamheden opgenomen in artikel 40 van bijlage XIIIa en ook daar was in het derde lid voorzien in een uitzondering op de termijn van twee dagen in geval van een calamiteit.

Artikel I, onderdeel U (artikel 4.54d)

De werknemers die de asbestverwijderingswerkzaamheden verrichten moeten een certificaat hebben vanwege het gevaar voor onacceptabele risico's op blootstelling bij het niet vakkundig uitvoeren van de werkzaamheden. Voor de uitvoering is kennis nodig van de complexiteit van de werkzaamheden, met name over het werken in containment en het herkennen van asbestbronnen om over te kunnen gaan tot het deugdelijk saneren ervan. Daarom is een certificatiesysteem ingericht waarin eisen worden gesteld aan de deskundig asbestverwijderaar (DAV niveau 1 en niveau 2) en de deskundig toezichthouder asbest (DTA).

De daarin opgenomen eisen zijn echter maar zeer ten dele relevant voor bedieners van machines zoals (hijs)kranen, hoogwerkers en verreikers waarmee ondersteunende werkzaamheden worden verricht zoals hijsen/heffen (verplaatsen) van asbest en het opruimen van asbest bij een incident, zoals een asbestbrand. De eisen voor het certificaat zien namelijk met name op het werken in een asbestpak, in containment en op het maken van pakuren en die eisen zijn daarom niet zinvol voor de werkzaamheden van de (kraan)machinist. De machinist moet echter wel kennis hebben van de gevaarlijke eigenschappen van asbest en beschermd zijn tegen blootstelling aan asbestvezels. In de praktijk ontstond geregeld discussie over de vraag of een machinist nu feitelijk wel of geen asbestverwijderingswerkzaamheden verricht wanneer hij asbest of asbesthoudende producten verplaatst.² In artikel 29 van Bijlage XIIIa bij de Arboregeling is een bepaling opgenomen die ziet op personen die in het werkgebied aanwezig zijn en die werkzaamheden uitvoeren die géén asbestverwijderingswerkzaamheden zijn. In de toelichting bij dat artikel (Stcrt. 2016, nr. 64906, blz. 57) worden als voorbeeld kraanmachinisten genoemd die hijs- of hefwerkzaamheden uitoefenen. Daarbij is er dus vanuit gegaan dat zij geen asbestverwijderingswerkzaamheden verrichten. Zoals gezegd is het soms moeilijk om vast te stellen of er nu wel of geen sprake is van asbestverwijderingswerkzaamheden.

Met het nieuwe lid wordt daarom voor de duidelijkheid geregeld dat de machinist geen certificaat als DAV-er hoeft te hebben, mits hij, net als een gecertificeerd asbestverwijderaar, onder voortdurend toezicht staat van een persoon die in het bezit is van het certificaat deskundig toezichthouder asbestverwijdering (DTA-er) en hij daarnaast aan bepaalde in een ministeriele regeling opgenomen voorwaarden inzake de werkzaamheden, de machinist en de machine wordt voldaan zodat hij geen onacceptabele asbestblootstellingsrisico's loopt.

Het zal gaan daarbij om technische eisen aan de machine en aan de werkzaamheden en om eisen over de kennis van de machinist. Er is voor gekozen deze eisen in een ministeriele regeling op te nemen omdat hierbij gaat om gedetailleerde voorschriften die wellicht nog vaker aanpassing behoeven.

Artikel I, onderdeel V (artikel 4.60)

¹ Indien de melding als bedoeld in [artikel 4.47c, eerste lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit](#) schriftelijk wordt verricht, wordt hij als tijdig beschouwd als de melding van de in dit artikel genoemde gegevens schriftelijk wordt gedaan uiterlijk vijf werkdagen vóór het tijdstip dat met de werkzaamheden wordt begonnen. In afwijking daarvan kan bij spoedgevallen worden volstaan met een melding met een uiterste termijn van twee werkdagen voor het tijdstip dat met de werkzaamheden wordt begonnen. Indien de melding elektronisch wordt verricht, wordt hij als tijdig beschouwd, als de melding wordt gedaan uiterlijk twee werkdagen voor het tijdstip dat met de werkzaamheden wordt begonnen. Als asbest onverwacht wordt aangetroffen tijdens een sloop of bij calamiteiten kan worden volstaan met een onmiddellijke melding. Indien dit laatste betekent dat de melding buiten kantooruren zou moeten plaatsvinden, dient deze te geschieden direct bij het begin van de eerstvolgende werkdag.

² Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State van 21 maart 2018, ECLI:NL:RVS:2018:970.

Dit betreft een technische aanpassing. Thans is expliciet het desbetreffende artikel van de Erfgoedwet vermeld.

Artikel I, onderdeel Y (artikel 5.10)

Het criterium van 2-uur voor het onderbreken van beeldschermwerk vervalt. Deze absolute norm past niet bij de tegenwoordige variatie aan beeldschermwerk (tablet, mobiel, laptop, plaats/tijd onafhankelijk). Dit doet niet af aan de verplichting van de werkgever om het werk zodanig te organiseren dat beeldschermwerk periodiek wordt onderbroken. In samenhang met andere maatregelen moet daarmee langdurig zitten, oog- en stressklachten en de kans op klachten aan armen, schouders en nek tot een minimum worden beperkt. Mede op basis van advies Gezondheidsraad (2012) en bestaande instrumenten heeft TNO een beoordelingsinstrument ontwikkeld (Checklist Beter achter je schermen, BAS) waarmee maatwerk ondersteund wordt.

Artikel I, onderdeel BB (artikel 7.23a)

Bij de publicatie van de wijziging van artikel 7.23a bij het Besluit van 19 september 2016, (Stb. 2016, 341) is een zinsdeel weggevallen. Met deze wijziging wordt deze omissie hersteld.

Artikel I, onderdeel DD (artikel 9.19)

Bij plaatsonafhankelijke arbeid is de toepasselijkheid van het Arbobesluit al teruggebracht tot een aantal essentiële bepalingen. Er is geen reden om ook nog te voorzien in de mogelijkheid tot vrijstelling of ontheffing van die bepalingen (bijvoorbeeld arbozorg, stoffen en arbeidsmiddelen). Dergelijke vrijstellingen of ontheffingen zijn nooit verleend. Onderhavige wijziging sluit die vrijstelling en ontheffing nu uit, zoals dat ook al het geval is voor jeugdigen en zwangere werknemers en werknemers tijdens de lactatie. Daar betreft het overigens minimumvoorschriften uit EU-richtlijnen.

Artikel I, onderdeel EE (artikel 9.34, 9.37a, 9.37b, 9.37c)

Artikel 9.34 is vervallen omdat het een overgangsregeling betreft inzake de etikettering van mengels op de arbeidsplaats die uiterlijk tot 1 juni 2017 van betekenis was.

In artikel 9.37a was artikel 9 geïmplementeerd van Richtlijn nr. 2002/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 juni 2002 betreffende de minimumvoorschriften inzake gezondheid en veiligheid met betrekking tot de blootstelling van werknemers aan de risico's van fysieke agentia (trillingen) (zestiende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG) (PbEG L 177). Bedoeld artikel 9 biedt de lidstaten de mogelijkheid om voor de uitvoering van de in artikel 5, lid 3, van de richtlijn bedoelde verplichtingen gebruik te maken van een overgangperiode. Nu de in het eerste en tweede lid genoemde termijnen inmiddels zijn verstreken kan dit artikel vervallen.

Door artikel 9.37b werden certificaten die al waren verstrekt vóór 1 januari 2012 in eerste instantie geacht te zijn verleend met inachtneming van de destijds nieuwe bepalingen van het Arbobesluit. Dit gold voor de resterende duur van het certificaat, tenzij de Minister van SZW of de certificerende instelling eerder, in het kader van hercontrole, had vastgesteld dat de certificaathouder niet (meer) voldeed aan de nieuwe wettelijke voorschriften. De certificaathouder moest dan binnen de door de certificerende instelling gestelde termijn de noodzakelijke aanpassingen doen. Omdat de geldigheidsduur van certificaten in de verschillende werkvelden uiteenloopt, maar certificaten maximaal vijf jaar geldig kunnen zijn, kan deze bepaling nu vervallen.

In artikel 9.37c was opgenomen een overgangsregeling met betrekking tot de met ingang van 1 januari 2012 geldende nieuwe procedure inzake de aanwijzing van certificerende instellingen. Met ingang van 1 januari 2018 is die procedure opnieuw herzien en kan het oude overgangsrecht vervallen.

Artikelen II, onderdelen B en G, III, IV, Ven VI, onderdeel E (diverse Warenwetbesluiten)

Bij de totstandkoming van diverse nieuwe Warenwetbesluiten op SZW-beleidsterrein (Stb.2016, 78; Stb.2016, 79; Stb. 2016, 81; en Stb. 2016, 229) is er voor gekozen dat de Minister van SZW bij signalen over fraude een toets van de individuele bestuurders zou kunnen aanvragen op grond van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob). De Minister van SZW kon de resultaten van die toets dan meenemen in zijn afweging om over te gaan tot aanwijzing en aanmelding dan wel tot intrekking van de aanwijzing en aanmelding. Dit instrument blijkt bij nader

inzien minder passend en te vergaand. In verband daarmee wordt de mogelijkheid om het Bureau Bibob in te schakelen geschrapt. In plaats daarvan zal voortaan van de bestuurder worden gevraagd een Verklaring omtrent gedrag (VOG) over te leggen.

Artikel II, onderdelen A, C, D, E en F (Warenwetbesluit drukapparatuur 2016)

Het Warenwetbesluit drukapparatuur 2016 strekt ter implementatie van Richtlijn 2014/68/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen van de lidstaten inzake het op de markt aanbieden van drukapparatuur (PbEU 2014, L 189; rectificatie PbEU 2015, L 157; verder te noemen: richtlijn 2014/68/EU).

Op 8 maart 2018 heeft de Nederlandse regering een brief ontvangen (betreffende inbreuk nr. 2017-2182) die betrekking heeft op de wijze waarin in Nederland richtlijn 2014/68/EU is omgezet in nationale wetgeving.

De inbreuk spitst zich toe op de wijze waarop in het Warenwetbesluit drukapparatuur 2016 in artikel 1, eerste lid, onderdeel j, het begrip fabrikant is gedefinieerd.

Om tegemoet te komen aan de visie van de Europese Commissie is de definitie van fabrikant aangepast.

Ter bescherming van de veiligheid voor werknemers is het essentieel dat gebruikers (niet zijnde fabrikanten) die drukapparatuur of samenstellen ontwerpen, vervaardigen, laten ontwerpen of laten vervaardigen en in eigen beheer assembleren voor eigen doeleinden ook aan gezondheids- en veiligheidseisen voldoen. Dit valt buiten de scope van de richtlijn. De lidstaten zijn bevoegd ter zake nationale voorschriften vast te stellen. Uit oogpunt van eenduidigheid heeft Nederland er voor gekozen om, net als onder richtlijn 97/23/EG, ter zake te blijven aansluiten bij het Europese keuringsregime en de Europese essentiële veiligheidseisen. Zo wordt geborgd dat, net als in het verleden, ook voor de gebruiker met het oog op gebruik in de eigen onderneming dergelijke eisen gelden.

Dit loopt echter niet meer via de definitie van "fabrikant". De eisen voor de gebruiker zijn thans opgenomen in een nieuw artikel 17a (onderdeel C). Met deze opzet wordt weer aangesloten bij de artikelen 12 en 12a van het ingetrokken Warenwetbesluit drukapparatuur.

Aan de reikwijdte van het besluit en de materiële bepalingen voor de gebruiker verandert verder niets.

Verder is aanpassing van de taken van de NL-conformiteitsbeoordelingsinstanties en NL-keuringdienst van gebruikers noodzakelijk, omdat die hier nu ook naast de EU-conformiteitsbeoordelingsinstanties kunnen optreden. Waarbij dan wel dezelfde beoordelingscriteria gebruikt moeten worden. De onderdelen D, E en F voorzien daarin.

Artikel VI, onderdelen A, B, C en D (Warenwetbesluit machines)

Onderdeel A

In Nederland wordt taalkundig onderscheid gemaakt tussen de woorden "hijsen" en "heffen". De in de Engelse en Duitse versie van artikel 2 (definitiebepaling) van de Machinerichtlijn (PbEU 2016, L 157) gebezigde termen "lifting" en "Hebevorgänge" omvatten echter zowel "hijsen" als "heffen". Ter voorkoming van misverstanden wordt in artikel 1, onderdeel e, aan "heffen" "hijsen" toegevoegd.

Onderdelen B, C en D

Tot voor kort strekte de Warenwet slechts ter waarborging van de belangen van de volksgezondheid, veiligheid, eerlijkheid in de handel en goede voorlichting en wat betreft technische voortbrengsel ook de gezondheid van de mens en de veiligheid van zaken. (artikel 3 van de Warenwet). Het milieubelang viel daar buiten. Een aantal van de onderliggende productveiligheidsrichtlijnen, waaronder de Machinerichtlijn, ging echter mede strekken ter waarborging van het milieubelang. Om die reden moest het Warenwetbesluit machines wat betreft landbouwsputapparatuur (mede) een grondslag in de Wet gewasbeschermingsmiddelen krijgen. De handhaving ter zake liep daardoor via het Ministerie van EZK en de NVWA. Dit werd niet als efficiënt ervaren. Inmiddels is de reikwijdte van de Warenwet ingevolge artikel 13 van die wet uitgebreid tot bescherming van het milieubelang. Daarmee kan het Warenwetbesluit machines ook wat betreft landbouwsputapparatuur voortaan op de Warenwet worden gebaseerd. De handhaving ter zake loopt daardoor dan volledig via het Ministerie van SZW en de Inspectie SZW. Onderhavige wijzigingen voorzien daar in.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

T. van Ark

CONCEPT